

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 22/6073 – SIST/LLE
Vår ref.: 22/55469-2
Saksbehandler: Hilde Skagestad
Dato: 10.02.2023

Ber om høringsuttalelse – forslag om en forskriftshjemmel i straffegjennomføringsloven

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt på høring et forslag om en forskriftshjemmel i straffegjennomføringsloven om særskilte tiltak under utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom.

Det fremkommer i oversendelsesbrevet at: "i en tidligere fase av perioden med covid-19 i Norge ble det behov for å iverksette særskilte tiltak i kriminalomsorgen for å redusere risikoen for smitteoverføring og andre negative konsekvenser av pandemien. Situasjonen dannet bakgrunn for straffegjennomføringsloven kapittel 3 A, som gir regler om slike tiltak under utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom som smitter lett. Kapittel 3 A er midlertidig og oppheves 1. juli 2023.

For tiden er det ikke behov for særskilte tiltak på grunn av covid-19 eller lignende sykdommer. For at regelverket likevel skal gi en viss beredskap for at det igjen kan oppstå behov for slike tiltak, sender Justis- og beredskapsdepartementet med dette på høring forslag til en forskriftshjemmel om tiltak i en slik situasjon. Foruten det konkrete forslaget til en forskriftshjemmel, ber departementet også om høringsinstansenes syn på om det bør arbeides videre med sikte på at behovet for denne typen regler skal ivaretas i straffegjennomføringslovens ordinære bestemmelser."

Det fremkommer at det er en forutsetning for å kunne anvende bestemmelsene i kapittel 3 A at Kriminalomsorgsdirektoratet har besluttet at det foreligger et utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom som krever tiltak etter kapittelet, jf. § 45 a andre punktum. Helsedirektoratet viser i den forbindelse til at smittevernloven ikke definerer utbrudd, men viser til lovens opprinnelige forarbeider som en veiledning for Kriminalomsorgen om hva som ligger i dette begrepet.¹

Helsedirektoratet viser for øvrig generelt til forsvarlighetskravet og med til tidligere anbefalinger gitt fra oss innenfor Kriminalomsorgens ansvarsområde under pandemien om at Kriminalomsorgen opprettholder at det må søkes råd fra FHI generelt om smitteverntiltak er

---

¹ Ot.prp.nr.91 (1992–1993) Om lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven)

nødvendig samt konferere med helsetjenesten før eventuell utelukkelse , samt presisere at innsattes tilgang til helsetjenester ikke begrenses.

I høringsnotatet fokuseres det mye på covid-19 og muligheter for nye varianter/smittebølger, men nevnes også muligheten for nye/andre allmennfarlige smittsomme sykdommer. Det er jo allment akseptert at risikoen for helt nye infeksjonssykdommer vil øke i tiden fremover, i takt med økende naturtap, klimaendringer, befolkningsvekst m. m. inkludert risiko for nye allmennfarlige smittsomme sykdommer med pandemisk potensiale. Dette støtter etter Helsedirektoratets syn opp om behovet for permanent regulering innenfor Kriminalomsorgen/Justis- og beredskapsdepartementets ansvarsområde av beredskapshensyn.

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om det bør arbeides videre med sikte på at behovet for denne typen regler skal ivaretas i straffegjennomføringslovens ordinære bestemmelser og viser til at: "Behovet for en beredskap for utbrudd av smittefarlig sykdom kan bli varig. Etter departementets vurdering taler dette for at de aktuelle hjemlene inkorporeres i de ordinære delene av straffegjennomføringsloven på permanent basis. Utbruddet av covid-19 har gitt betydelige erfaringer, og innholdet i dagens kapittel 3 A er utviklet gjennom flere prosesser over et ikke ubetydelig tidsrom. Det vil etter departementets vurdering være en fordel at dette regelverket kan inngå som en del av beredskapen ved eventuelle fremtidige utbrudd av covid-19 eller andre lignende allmennfarlige smittsomme sykdommer. Videre ligger kriminalomsorgens virksomhet, herunder tiltak under utbrudd av en smittefarlig sykdom, innenfor kjernen av legalitetsprinsippet. Også dette tilsier at særskilte hjemler for håndtering av slik sykdom fortsatt bør fremgå av loven, og helst som en del av den ordinære lovgivningen om straffegjennomføring. Et regelverksarbeid med implementering av slike regler i lovens ordinære kapitler bør imidlertid ses i sammenheng med andre arbeider med å forbedre straffegjennomføringsloven. Dermed vil det ta noe tid før alle nødvendige hjemler er på plass. For å unngå en situasjon uten nødvendige hjemler for eventuelle nødvendige smitteverntiltak i tiden etter 1. juli 2023, vil det derfor ikke være tilstrekkelig å igangsette et slikt lovarbeid alene."

Helsedirektoratet anerkjenner synspunktet om at Kriminalomsorgens virksomhet ligger innenfor kjernen av legalitetsprinsippet og at reguleringen av den grunn bør fremkomme gjennom straffegjennomføringsloven. Av beredskapshensyn støttes imidlertid forslag om en forskriftshjemmel som kan ivareta lovreguleringsbehov inntil en lik lovendring er på plass.

Helsedirektoratet gjør oppmerksom på at smittevernloven for tiden er under revisjon.

Vennlig hilsen

Helen Brandstorp e.f.
direktør

Wenche Dahl Elde
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

